Снага судбине

Амерички експерти угледног Атлантског савета довели су у сумњу пројекат цевовода Набуко. Анализиравши економске показатеље, аналитичари су дошли до закључка: Набуко или треба замрзнути, или га ујединити са другим цевоводима.

Рад на пројекту траје већ 9 година. Он спаја транзитне оператере гаса Аустрије, Бугарске, Мађарске, Немачке, Румуније и Турске. Првобитна ресурсна база требало је да буду резерве из Туркменије, Азарбејџана и Ирана. И управо овде се састоји први проблем Набука: Азарбејџан не искључује за себе могућност продаје читавог гаса руском Гаспрому, на уговорима са Ираном крст је ставио конфликт око иранског нуклеарног програма. Што се тиче туркменског гаса, за његов транспорт треба изградити подводни гасовод из града Туркменбаши у Баку, што захтева додатне трошкове. У последње време активизирали су се разговори о томе да ће основни избор гаса за Набуко бити ирачки Курдистан, али то су опет нове цеви и нова улагања. Најзанимљивије у тој ситуаији је то да Европа од почетка није крила да пројекат није једноставан. Али жеља да одустане од руског гаса превладавала је над здравим разумом. На крају је Европа сатерала себе у угао, констатује директор Фонда за националну стратешку безбедност Константин Симонов.

„ЕУ није никада крила да је овај пројекат прилично сложен и проблематичан. Заиста, није тајна да пројекат нема ресурсну базу. И одатле све његове невоље. Схватамо да према пројекту половина цене треба да буде привучена на отовреном тржишту, а половину је требало да привуку учесници пројекта. При томе од учесника пројекта платежно способне су само немачка РВЕ и аустријски ОМВ. На отвореном тржишту новац се такође не може провући, зато што инвеститори постављају економска питања: одакле ће ићи гас, коме ћете га продавати. Укратко: гаса нема – нема инвестиција, нема инвестиција – нема пројекта.“

Ипак не треба заборавити да је управо Америка, која је сада посумњала у перспективе Набука, упорно сугерисала Европи мисао да је неопходно смањити енергетску зависност од Русије.

Постепено је настала ситуација када Набуко више не конкурише са руским Јужним током, већ са другим европским пројектима. То је Трансјадрански гасовод који спаја Грчку, Албанију и Италију, и интерконектор Турска-Грчка-Италија. Оба пројекта ће постати наставак већ постојећих артерија: пре свега Јужнокавкаског гасовода, који иде маршрутом Баку-Тбилиси-Ерзерум. Излаз из ове ситуације је један, сматра председник Руског гасног савеза Сергеј Чижов.

„Неколико конкуретних гасовода никада нису били рентабилни. И покушаји Американаца и западних Европљана да предложе неку алтернативу испоставили су се немогућим."

На крају је изградња Набука, која је прво требало да започне ове године, одложена за 2017. годину. Али Европа није спремна да чека тако дуго, зато се све више земаља придружује руском Јужном току. Своју намеру да учествује у пројекту изјавио је немачки концерн БАСФ. Сама Русија још једном је уверила учеснике пројекта: гас ће кренути Јужним током као што је и било планирано, 2015. године.

(Глас Русије)